

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ У ЧЕСТЬ АНДРІЯ ШЕПТИЦЬКОГО

НЬО ЙОРК. — Заходами української католицької дієцезії і ювілейного комітету відбувся минулої неділі в „Тавн Гол“. Нью Йорк, величавий святочний концерт в честь митрополита Андрія Шептицького з нагоди його 75-літніх уродин. Простора галля була завчасу виповнена людьми. Приявних було поверх дві тисячі, втім чимало не лиш ньюорчан, але також з інших місцевостей.

Перша частина.

Концерт розпочав хор зложений з понад 300 співаків, всі в українських строях, під орудою О. Кошиця. Вид такої маси хористів і хористок, одягнених в чудові українські строї, не є чужим для української публіки. А все таки кожний раз цей вид викликує приємне почуття в серці кожного, що походить з української нації та навіває його гордощами.

Здається, що цей раз хор співав навіть краще ніж попередніх разів. Це були справжні людські органи, зачаровані своїм диригентом, які відповідали на кожний його рух, потяг руки, чи найменше кивнення пальця. Голоси були зрівноважені і вповні дисципліновані. Хор, як першу точку, відспівав могутній американський гімн „Стар Спенглед Беннер“. Далі виконав такі твори: „Велія Слава Его спасенієм Твоїм“, фінал III-го концерту на Псалом 20-тий, Д. Бортнянського; „Благослови душе моя Господа“ (предначальний Псалом), К. Стеценка; „Покаянія двері отверзи ми“, А. Веделя; „Да ісполниться уста наша“, підкарпатський напів, О. Кошиця; „Господи возвах Тебї“, гл. 8, напів Києво-печерської Лаври 16 ст., О. Кошиця. Перший виступ хору складався виключно з церковно-музичних творів.

Степан Ярема з Нью Йорку, асемблемен до ньюйорської легіслятури, виголосив в англійській мові вступне слово, в яким змалював митрополита А. Шептицького як великого гуманіста, церковного провідника і народнього борця за права свого народу. Бесідник закликав приявних вшанувати митрополита в той спосіб, що сповняти ті ідеї, які він голосив і далі голосить.

Роман Придаткевич, відомий ньюйорський скрипак, виконав при дискретнім акомпаніменті панни Віри Стеткевич тяжку музичну річ — першу частину концерту Ді-Мейджор, П. Чайковського. Гра стояла на високім рівні скрипачької техніки. Публіка змусила артиста виконати ще як наддаток прелюдію до Канту з Камінки Струмілової „Да ісполниться небо і земля“, укладу самого скрипака.

Друга частина.

В другій частині пані Марія Сокіл, при знаменитім акомпаніменті композитора А. Рудницького, відспівала зо справжнім мистецтвом такі арії: Речитатив і арія з ораторії „Блудний син“, К. Дебісі; „Алілуя“ з опери „Ле Сід“, Й. Масене; Почаївський Кант Матері Божій, співаний перший раз, А. Рудницького і арію з опери „Довбуша“, А. Рудницького. Спів пані Сокіл захоплював слухачів і вони домагались частих наддаків.

Святочну промову виголосив д-р Л. Мишуга. Бесідник сказав, що за нашої пам'яті не було такої української людини, яку за життя так вшанувалаб українська суспільність, як вшановує Митрополита А. Шептицького. Та суспільність неначе відчула, що в особі Митрополита має не лиш глибокого і розумного провідника, але також великого ідеаліста, великого любителя свого народу, для якого він сам впродовж цілого життя приносив і найбільші жертви. Бесідник згадав коротко за ті заслуги, які приніс Митрополит для свого народу, а також ті терпіння, які він за це витерпів від різних чужих влад, та порівняв особу Митрополита, його зболіле і напів спаралізоване тіло і його величнього та незломного духа до цілого українського народу і його долі.

Тепер знов виступив Злучений Хор, в якого склад входили хори — „Боян“ з Ньюарку, ньюйорський з церкви св. Юрія, „Боян“ з Йонкерс, ім. Лисенка з Джерзі Сіті, хор української молоді з Брукліна, „Боян“ з Перт Амбой, і „Боян“ з Елизабет, що під проводом О. Кошиця відспівав такі пісні: Ой рано, рано, В. Ступницького; А у цього хазяїна, К. Стеценка; Бог предвчний, укладу О. Кошиця, Ой на Йордані, О. Кошиця. Публіка кожний виступ О. Кошиця зустрічала великою овацією. Концерт закінчено українським гімном.

Американські газети, між іншим „Н. Й. Таймс“, помістили з цього концерту згадки.

РУЗВЕЛТ ЗА ЗБІЛЬШЕНУ ПОМІЧ БРИТАНІЇ. — ГОСТРО ТАВРУЄ ДЕРЖАВИ ОСІ. — ПЕРЕКОНАНИЙ, ЩО ВОНИ ПРОГРАЮТЬ

Президент Рузвельт виголосив минулої неділі ввечері радієву промову до американського народу, яку передали чимало інших радієвих станцій світу. В тій промові Рузвельт сказав, що Америка буде ще більше помагати Британії, бо це є в інтересі Америки, щоб виграла Британія. Коли виграє Велика Британія, говорив президент, то чи хто з американців сумнівається, що небезпека від того виплине для Америки? А коли виграють держави осі, то хіба хто сумнівається, що Америка зможе захити в спокою? В останнім випадку західня півкуля буде постійно жити під дулом револьвера, що матиме вибуховий матеріал економічного, або мілітарного характеру. Тому Америка мусить стати арсеналом для воюючих демократичних країв і буде їх всіма засобами підтримувати в їх війні. Америка стане динамічним невоюючим краєм. Шляхом цієї помочи вона уникне безпосередньої війни. Президент заявив, що на основі останніх достовірних відомостей з Європи виходить, що Велика Британія стоїть дуже добре і що є всі причини думати, що держави осі програють.

Президент згадав також по імені Ірландію і перестерігав її, що колиб виграла Німеччина, також Ірландія втратить свою самостійність. Бо годі собі уявити, щоб серед загального поневолення Європи, яке наступить з вигрою держав осі, повну самостійність заховала тільки Ірландія. Серед цього укладу Ірландія не може сподіватись якогось спеціального трактування.

Відносно внутрішніх справ президент говорив, що американський промисл і праця мусять згідливо співпрацювати для виробу воєнних речей і мусять уникати тертя та страйків. Теперішню хвилю президент скарактеризував, як одну з найважливіших в американській історії.

ЗАЦІКАВЛЕННЯ ПРОМОВОЮ РУЗВЕЛТА

Промова Рузвельта викликала велике зацікавлення серед американців вже перед тим, як була виголошена. Заряди ньюйорських кінотеатрів заявили, що внаслідок цієї промови багато людей не пішло до кіна, а воляли слухати промови президента. „Лабі“ кінотеатрів були завалені людьми, що слухали радія. Також виразно можна було бачити, що пів години перед виголошенням промови багато людей почали опускати галю.

МАСИ НІМЕЦЬКОГО ВІЙСЬКА В МАДЯРЩИНІ Й РУМУНІЇ

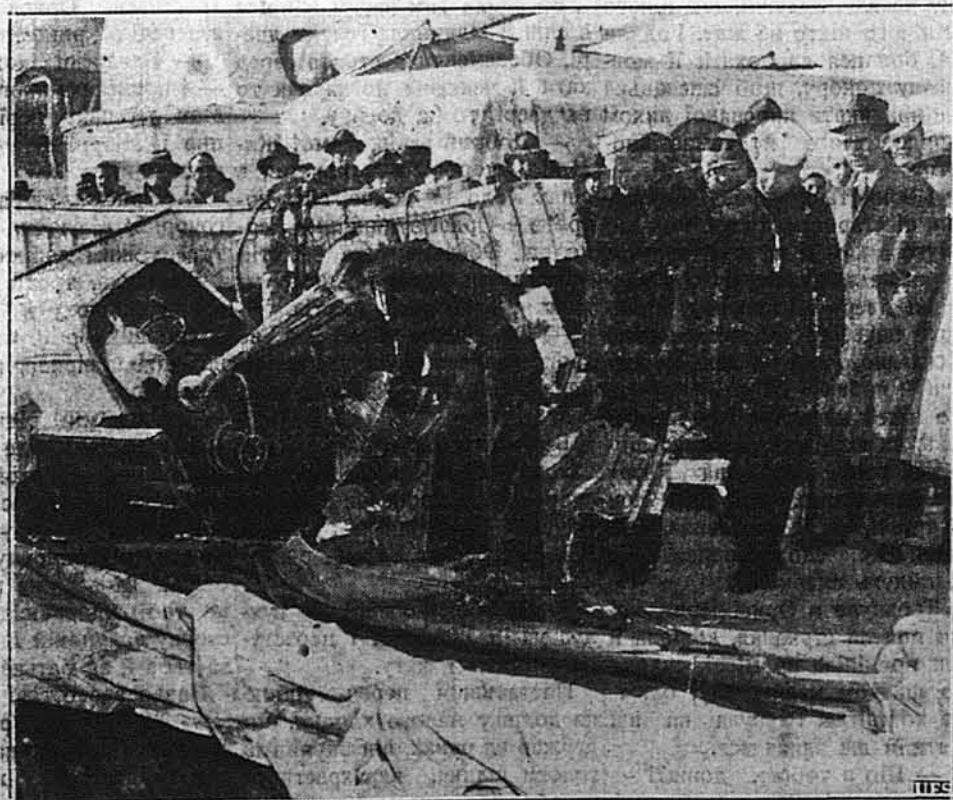
Звідомлення, які надходять до Білгорода, столиці Югославії, з Будапешту і Букарешту, підтверджують вістки, що Німеччина держить під теперішню хвилю в Мадярщині й Румунії до пів-мільона війська. Далі кажеться у звідомленнях, що з того є велика частина на румунсько-советським фронті, а друга близько болгарської границі. Що щось діється поважного, пізнати не пішло до кіна, а воляли слухати промови президента. „Лабі“ кінотеатрів були завалені людьми, що слухали радія. Також виразно можна було бачити, що пів години перед виголошенням промови багато людей почали опускати галю.

ЩОСЬ ЗАЧНЕТЬСЯ НА ДНЯХ НА БАЛКАНІ

Таке говорить між дипломатами в Берні, столиці Швайцарії. А це у зв'язку з концентрацією німецького війська над югославською границею. Замітне те, що кажуть, що Болгарія не хоче себе дати втягнути до війни по стороні держав „осі“. Вона намагається за всяку ціну стояти осторонь війни.

ЛОНДОН В ОГНІ

Виглядає, що нацисти змінили тактику щодо нічних нападів на Лондон. Кинули сотки літаків, що скидали на британську столицю самі запальні бомби і тому ціле місто опинилось у полум'ях. Очевидно, що такого ніхто не припускав. Покликано до служби тисячі пожежників, майже всіх, що були. Але й цього не вистарчало. Тисячі добровольців помагали пожежникам гасити вогонь, але зазнали перешкоди, коли коло півночі німецькі летуни зачали скидати справжні бомби. Рахуються з тим, що є поважні жертви, яких у таких випадках неможливо оминати. До цього ще треба додати, що шкоди булиб далеко більші, якби не британські летуни, що зводили з нацистами у повітрі над містом завзяту боротьбу та змушували вогрога втікати.

ЗУДАРЕННЯ КОРАБЛІВ. — Підчас зіткнення воєнного корабля „Арканзас“ і вуглевика „Мелроуза“ коло побережжя Нью Джерсі розбито рятунковий човен на „Арканзасі“. Молоді рекрути на кораблі оглядають човен.

ІРЛАНДІЯ ПІД НІМЕЦЬКОЮ ЗАГРОЗОЮ, КАЖУТЬ В АНГЛІЇ

ЛОНДОН. — Війна Великої Британії з Німеччиною входить в таку стадію, що мусить зачіпати досі неутральну Ірландію, що одинока з цілою спілкою держав, що творять Бритійську Імперію, не є у війні з Німеччиною. Для Британії це дуже не вигідно, що вона не може вживати ірландських морських баз. Зате це помагає Німеччині. Що важніше, Велика Британія припускає, що якщо нацисти захочуть напасти на Англію, то можуть зачати напад від Ірландії, де т. зв. Бенрі Бей надається дуже добре для такої цілі, бо є найближче віддалений від французьких пристаней, що є тепер під контролею Німеччини.

Слухи про злуку обидвох Ірландій.

Що та справа є пекуча, видно з опрокинутих урядово слухів, що однаке далі поширюються, що Англія згодилася на злуку полудневої Ірландії з північною, що є вцілости в британських руках, як щоб дістали всі ірландські морські бази.

Посередництво Злучених Держав.

Та Велика Британія, як виглядає, числить у тій делікатній справі найбільше на посередництво Злучених Держав. Як відомо, Ірландія дуже потребує воєнних матеріалів, муніції, а найбільше гаволіни, якої бракує вже тепер відчувати в цілім краю дуже болючо. Та все те моглиб доставити Злучені Держави. Очевидно, колиб Ірландія пішла на уступки в інших справах, зокрема у своїм відношенню до Англії.

ВОЄННИЙ СТАН В ОДЕСЬКІЙ ОКРУЗІ.

БУДАПЕШТ. — Доносять з Басарабії, що Совети проголосили в Одеській-окрузі воєнний стан.

В ЕСПАНІЇ НЕВДОВОЛЕННЯ.

МАДРИД. — Незабаром уряд видасть спеціальні розпорядки, на підставі яких каратимуть тих, що нарікають. Коли таке подає преса, то це очевидно є доказом, що в краю люде невдоволені, та що те невдоволення зростає і є небезпечкою для влади.

ЧИ ЗАБЕРУТЬ ЦІЛУ ФРАНЦІЮ?

ВІПІ. — Кружляють вперті слухи, що нацисти заберуть під свою контролю таку цілу Францію. Та американські кореспонденти тої думки, що аж так эле це не є. Кажуть, що такі з кожним днем французи приходять до ліпшого опам'ятання, а маршал Петен таки тішиться загальною пошаною. Далі кажеться, що французька фльота знаходиться в Тулоні, а маршал Петен їй сказав, що „можливо він буде її потребувати“. Ще кажуть, що будуть якісь нові зміни в кабінеті. Головною опорою маршала Петена є тепер ген. Вейген, що є в Африці. Вейген дав до зрозуміння, що він попирає тільки уряд маршала Петена, а ніякий другий, себто застерігся перед евентуальною зміною, що моглаб наступити під напором німців.

ТАКИ БИЛИСЬ НА САМЕ РІЗДВО.

ЛОНДОН. — Вправді було підчас Різдва між британцями і німцями неофіційне примирення, але тільки на суші й в повітрі, бо на морі таки була битва. Виходить, що німецький морський наїзник заатакував британський конвой на Атлантийським океані, при чому затонув німецький корабель „Баден“, що мав 8,204 тон поємності, а британський кружляк „Бервік“ зівстав дещо ушкоджений.

ВАЖНИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ ПУНКТ.

МАДРИД. — Ген. Франко задумує будувати на Канарійських островах велику військову базу. Це матиме велике значіння, бо Канарійські острови лежать на торговельнім шляху між Європою і обидвома Америками.

ПОВНО ОБІЦЯНОК НА ВИПАДОК ПОБІДИ.

БЕРЛІН. — Д-р Роберт Лей, начальник нацистського Фронту Праці, обіцяє німецьким робітникам „золоті гори“, якщо Німеччина вийде побідною. Таке подає Юнайтед Прес і каже, що Лей обіцяє робітникам легке життя на старість, гарні вакації, добрі заробітки і т. п. Тільки каже, що щоб все те могло статись, треба, щоб Німеччина — виграла війну.

ПОКЛИКУЮТЬСЯ НА НІМЕЦЬКІ ГАЗЕТИ.

МОСКВА. — Замітне те, що самі Совети не пишуть про те, чи, що й скільки вони доставляють Німеччині. Зате советські газети передрукують те, що про це пишуть німецькі газети. Як подає американська пресова агенція, советські газети подали тепер те, що пише „Данцігер Форпостен“, що каже, що Німеччина одержує тепер більше сирівців з Советів і далекого та Близького Сходу, ніж одержувала їх до війни.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREDPLATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
Попереднє число три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з п'ятиці (з англійською частинкою):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграницю:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

П'ятиденний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрим оголошення хоче мати своє оголошення.

Тел. "Свободи": BERGEN 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERGEN 4-1016.
4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

АЖ ЖАХ ЗБИРАЄ!

Це так, коли вчитуюсь в зміст тих газет, що виходять українською мовою в Європі, а врядагоди попадають нам у руки. З більшовицької преси майже нема що подати. Себто є в ній дуже мало такого, про що можна сказати з спокійним сумлінням і переконанням, що воно добре з точки інтересів українського народу, політичних, економічних чи навіть наскрізь культурних. А про іншу українську пресу під диктатурами можна в кращому випадку ствердити хіба тільки те, що вона стоїть на українському просвітницькому становищі, який ніяк не відповідає духови теперішніх вимог українського народу. Якщо вдасться коли добути якийсь число української газети зпід німецької займанщини, то не можна знайти в ньому нічого з політичних домагань українського народу. Так виглядало б, що українці заняті тепер тільки примітивною освітою, видаванням популярних книжочок для народу, читальними кооперативами і т. п. Про політичні ідеали українського народу, якими жила ціла українська нація на протязі останніх десяти років, а зокрема в часі своєї найвищої державності, нема нічого. Є вправді, наприклад, згадки про Листопадові Роковини, себто є згадки, що є такі люди, що пам'ятають за ті дні, що сходяться громадно на таке свято, але нема нічого, що вказувало б на те, що на тих святах ось ті люди можуть виявляти українську соборницько-державницьку волю. Тому то сумно читати таку пресу, в якій хіба та користь, що можна довідатись, що тут і там ще живуть наші громадські чи культурні діячі, що намагаються з усіх сил ратувати своє особисте життя, а разом підносити культурну й економічно хоч малий скравок української землі.

Беручи ті всі речі під увагу, мусимо прийти до переконання, що одинокі американські українці є в тому щасливому положенні, що можуть сьогодні писати і говорити ще найбільш вільно, як і можуть теж вільно обороняти інтереси України. Тому скільки не приходило б витерпіти на американській тивкулі за те, що домагаємось справедливості для українського народу в Європі, то все те є нічим у порівнянні з тим, що є в Європі навіть на тих місцях, де український нарід повинен би бути своїм власним паном. Щось такого, що ми тут пишемо в газетах про Україну і український нарід, в європейських українських газетах не знайти. Диктаторські інтереси не дозволяють на те, щоб там можна було в українських газетах писати про справжні інтереси українського народу. І тому муситься ствердити, що в Європі нема тепер ніде вільної української преси. Є тільки така, що наломлює себе до диктатур і ворожих влад, або служить їм всеціло, як це є під Советами. Тому це тепер так важко, щоб вдержати українську пресу на американській півкулі й держати її на такому рівні, щоб вона була дзеркалом справжньої душі українського народу.

ЯК ДЕРЖИТЬСЯ ВЕЛИКА БРИТАНІЯ?

До Канади повернув недавно Едвін С. Джансон, суперінтендент бюро Канадської Преси в Лондоні, що перебував в Англії останні чотири роки. Він був теж кореспондентом при Канадській Активній Експедиційній Армії. Тепер він полишить в Отаві.

Згідно з тим, що пише Джансон, в Британії нема тепер ніяких дефіцитів, цебто таких, щоб вірили, що Британія буде в війні побитою й ширити поголоси про певний розгром Британії. Ніде тепер не чути сумнівів, які шепотом ширяться у Британії минулого червня, по несподіванім заломанню французького опору.

Бритійське населення з повним довіряє очікує дальших подій, свідоме того, що воно мусить з відвагою й рішучістю очікувати нових терпінь або зрестися свободи, а з нею, можливо й власної імперії.

Є такі, що вірять, що війна скоро закінчиться, однак вони не можуть сказати як і для чого. Та пересічна нижча класа народу прийшла до переконання, що війна буде тягнутись довго, та що це буде війна взаємного винищення. Водночас обидві сторони, що різняються поглядами щодо війни, годяться щодо цього, що В. Британія вкінці вийде з війни переможцем. Однак це поширене довіря в перемогі не опирається на поважніші застави. По ваганню і знеохоті, нарід знову прямує до своєї цілі з непохитною рішучістю і зростаючою енергією.

Англіїські фабрики є в повнім русі, день і ніч, доповняючи те, чого не достає до повного зброєння. Бритійські армії, що були сильно здеорганізовані наслідком розгрому в Бельгії і Франції, наново зорганізовані і заосмотрено у все, потрібне до війни. Військові магазини переповнені всіма засобами, а дальші потрібні засоби і военний матеріял напливають до Злучених Держав, доміній й інших дальших країв імперії.

Однак, як прем'єр Чорчил завважив, вигляди на недалеку будучину не є занадто рожеві. Відмовляючись затаювати поважне завдання, яке очікує націю, прем'єр отверто заявив, що він на протязі певного часу, що наступить, не зможе нічого більше пропонувати народам як "кров, труд, сльози і піт". Це стане щоденним переживанням, головним лондонським. Бритійці усяди з радістю прийняли до відома заповідь, заповнюючу їх,

Свою статтю Джансон кінчить тим, що передає заклик

ВІСТІ ПРО УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ

Греко-католицька церква на Лемківщині.

Ми вже подавали деякі відомості про те, що діється з Українською Православною Церквою в Холмщині й Підляшші. А тепер подамо дещо про Українську Греко-Католицьку Церкву на Лемківщині. Як знаємо, вона є під зарядом Апостольської Адміністрації для Лемківщини, яку створено під натиском польських урядових чинників на те, щоб тим легше розднати і зденационалізувати українське населення Лемківщини. Знаємо теж, що те населення ставило польській політиці завзятий опір.

Не можна сказати, щоб справи Української Греко-Католицької Церкви на Лемківщині й тепер дуже поліпшились, але деякі зміни зайшли. Апостольським Адміністратором є далі о. Медведський, який ніколи не тішився довірою українського громадянства. Зате поліпшенням можна вважати, те, що генеральним вікарієм став о. ректор О. Малиновський, відомий громадянський діяч. На місце ворога українства Секержинського став канцлером Адміністрації о. д-р Богдан Липський, а о. Білокурський та о. Думанський стали секретарями. Усе те відомі й досвідчені українські духовники.

Апостольській Адміністрації Лемківщини підлягає тепер 9 деканатів з 121 парохіями і 203 селами. Західна частина Бойківщини, чи точніше українське населення між річкою Ославою і Сяном, належить до дієцезії в Перемишлі. Можна сказати, що більшість духовенства Лемківщини це ширі народні працівники, але є і такі священники, що школять українській національній справі. Що Церква має величезні впливи на Лемківщині, про те, очевидно, й писати не треба, бо про це кождий добре знає. При тому треба пам'ятати, що на Лемківщині поняття "греко-католик" зв'язане нерозлучно з поняттям "українці", а слово "католик" означає там "поляк". Тому хто на Лемківщині міняв обряд і переходив на римокатолицизм, той перестав рівночасно бути теж і українцем. Вже з того одного видно, яку важку роль відіграє на Лемківщині справа віри і обряду, а тим самим і населення В. Британії, яке просить помочі від Канади, головним в літаках і повітряним персоналі.

Свою статтю Джансон кінчить тим, що передає заклик

справа Апостольської Адміністрації.

3 листопадового Свята в Празі.

Листопадові роковини, які обходила українська громада в Празі дня 3. листопада, мали таку програму: Вступне слово виголосив інж. Д. Оснач, що привітав прийнятого ген. Омеляновича-Павленка, якого привітали привітальними словами й численні зібраних учасників Листопадового Зриву. Потім був виступ мішаного хору під проводом відомого диригента, проф. О. Приходька, що своїм виступом захопив привітних. Хор зачав виступ пісню "Не пора". Описав відспівав "У містечку Богуславі" М. Лисенка, "Льодолам" Чупринки-Леонтовича. Далі хор рецитував Ю. Липи "Сімоначий" і О. Олеса "Крики, усмішки привітні". Реферат на тему "Перший Листопад" відчитав інж. О. Гайдай. "Листопадові Дні" спогади очевидця", подав радник Е. Тисовський. Студентка Л. Макарєнко віддеклямувала "Лист до товаришки "Лесі Українки". Свято закінчено відспіванням "Ще не мерла Україна". Сцену прикрасив мистець М. Михалевич. Сяла була переповнена. Немов хотіла громада тим виявити, що нема сили, щоб зломити українського духа на рідній землі, що під окупантами, чи в чужині, де теж важко виявляти справжні українські почування.

Свято в Ченстохові.

Листопадове Свято в Ченстохові мало наскрізь родинний характер. Влаштувала його молодь, віддана спортові, що зорганізована в т. зв. Юнацький Курінь. Програма складалась зі святкових вправ цього куріня. Свято розпочав Святослав Шрамченко, після чого піднесено український прапор зі співом українського національного гімну. Вручаючи прапорці двома роям (дівчата і хлопці) куріня, С. Шрамченко згадав про славі українські традиції та звинуватив молодість вірою тим традиціям і працювати на славу України.

Командант куріня, Зіновій Шуль, виголосив реферат, а потім наступили деклямації молоді, переплітани співами. При кінці відспівано український національний гімн, попередивши його хвилюючою мовчанин в пам'яті Тих, що віддали своє життя за вільну, від нікого незалежну Україну.

На Жмигородщині.

В Крамній, селі, що ле-

жить при шляху, що веде зі Жмигороду до словацької границі, в дуже мальовничому положенні — в кітловині оточений верхами, оснований перша на цих землях кооператива здоров'я. Попросту чіднайшов таку місцевість директор сніницького Союзу Кооператив п. Яців, "відкрив" у Крамній пригожі для цього великі два будинки і зміркував, що ці великі, обширні будинки з великими "саями" моглиб прекрасно надаватися на лікарню для лемків. Тим більше, що до всякої лікарні (до Ясла чи до Горлиць) тамошнім лемкам справді далеко, і навіть до звичайнішого лікаря треба їхати 20—30 км. Справа "Кооператива здоров'я" в Крамній набрала завдяки п. Яціву доволі острого темпа. Під цю пору їздить по гірських селах просвітна діячка, вислана сніницьким Союзом. Є надія, що діло піде. Слід ще згадати, що в новому шкільному році в двох селах тутешньої округи відкрилася 5-та класа, як перший етап до семикурсівки, а саме в Перегримці і Святковій Великій. Це теж збудуватиме важкий. Досі була тільки семикурсівка в Жмигороді, очевидно польська, призначена для поляків і для польщення лемків. Відкрилася 5-та класа теж у Дуклі. Взагалі є вже можливість підготувати нарібок на майбутніх працівників і організаторів Лемківщини. Ще кілька дрібних справ: у Жмигороді відкрив Сніницький Союз гуртвню для кооператив Жмигородщини, точніше: переніс завдаток такої гуртвни, що досі був у Крамній, до Жмигороду. Взагалі забрався сніницький Союз врешті і до цього глухого кута, розіслав усіх своїх (7) ревізорів по кооперативах. Ревізори забралися енергійно до праці.

РІСТО РІТІ,
новий президент Фінляндії.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ
КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ
ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІ-
ТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ II.

(114)

— "Труна... труна... труна... — тихим бринінням струн плакало в серці, — а в ній мерцем холодним лягло кохання... кохання... кохання... Лягати і собі... пірнути в сон довгий, довгий — безпробудний... Лише труна, ти в ній і білий-білий, прозорий сон без видіння... білий-білий спокій... навки..."

— От і все, либонь... А тепер — візьми, доню, віника та підмети троху в хаті!...

— "Ах... мати..." — урвалися віжні жалобні струни.

— Сніг падав густіше й густіше...

XXIX.

Трохи не цілий тиждень падав сніг і віяли завірюхи, немов би завзялися надолужити довгочасне нудне голомороз'я, що так остобісіло всім.

дотикає дівчину. Дивувалися трохи, але так воно було. Тому чекали, вдаючи, що нікого й нічого ніхто не жде. Годили їй, боялися спокохати її мовчазну покору, щоб ізненацька не викликати приспаної лихом гордовитості й самостійності.

І вони таки справді прийшли, ті старости, та ще так, що ніхто в хаті й не помітив, аж поки не застукано було в надвірні двері. Що-правда, прийшли надвечір, як уже смеркло (сказано, зима — день короткий); собак у дворі не було, то ніхто не почув і не побачив, як підійшли під двері почесні гості. Сердешна Катря як пильнувала, щоб бути при сватанні, та й прогавила, ніколи не сподівуючись, що придуть смерком.

Тьохнуло в Орісі серце, коли почуло стукання, збігла й аж прикіпіла на місці, сидючи за шитовим край столу, ближче до світла. Глянула на неї мати й аж злякалася.

— Що з тобою, доню?! — запитала, підступивши до неї.

— Нічого... нічого, мати... Не зважайте... — ледве прошепотіла, далі встала, покла-

ла роботу на подушці й стала в кутку коло припічка.

Василиха тим часом вийшла в снін і відчинила гостям двері. Обеременчиха стояла серед хати й чекаючи поглядала то на двері, то на доньку.

— Добрий вечір, мати! Живі ще, здорові? — почувся в сніях молодий голос, від когось в Орісі зупинилося серце, а Обеременчиха як стій поточилася назад та, щоб не впасти, вхопилася за стіл.

— Ой, Боже мій!!! — не своїм голосом зойкнула в сніях Василиха. — Свят, свят, свят!

— Вона кулею влетіла в хату й заховалася за Орісю, вся трясучись, як у пропасниці. Й шепотучи побілілими устами: "Да воскресне Бог і розтопиться..."

— От тобі й маеш! — гукнув услід Жбурляй і переступив порога в хату.

Поставивши перед собою на долівку малого хлопця, що держав на руках, він зупинив із голови шлика, перехрестився на образи й промовив, сміючись:

— Невже я на нечистого став схожий на Січі, що ви,

мамо, так перелякались?...

Побачивши, що він перехрестився, Оріся вискочила за печі з криком:

— Павлусю! коханий мій! — і повисла в нього на шиї. Мов легеньку перінку, підхопив її Жбурляй і притис до грудей.

— Орісю... люба моя... — говорив, цілуючи, — й ти тут... яким побитом?...

Василиха, трохи очунавши від переполоху й побачивши в синюх обіймах дівчину, нарешті повірила, що це не привид.

— Сину мій! рідний мій! — зойкнула знов, але вже зовсім іншим голосом, вибігла за печі й кинулася обнімати й цілувати його. — Деж ти зв'язався, мій синочку, мій любий?... Та як уже й панахиду то тобі відправила й на чоточку за упокій що-неділі й за тебе й за батька подаю...

Павло зареготав:

— Та що ви, рідненька, завзялися ховати нас із батьком задалекого живото?... Здоровенькі були, пані-матко, — підійшов він, звільнившись із матерних обіймів, до вдову, узяв за руку й поцілував,

але вона мовчки, з сльозами на очах, обняла його, як син, і поцілувала в голову.

— А це що за хлопець? — спитала Василиха, привдялюючись до титини. — Десянечко бачила вже його...

— Та хіба тільки це, мамусенько? — мовив, сміючись, Павло. — Я вам іще гостя привіз... Тільки, рідненька, глядіть і знов не злякайтесь... Зараз приведу: він біля копей...

Жбурляй кинув на голову шлика й вийшов із хати. Всі троє стояли серед хати, усмінені, ясні від іще навіть неусвідомленого як слід щастя, дивилися одна на одну, як у райському сні, й боялися прокинутись.

— Яка радість... — шептала Оріся, й очі її сяяли захватом, а лиця паленіли. — Яке несподіване щастя!...

— Моя ненько! — схамулася раптом Обеременчиха, — таж свати, Орісю, можуть прийти що-хвили...

Дівчина весело засміялася. — Як прийду, мати, так і підуть... А ви гляньте, як гарненько хлопець! — підбігла вона до хлопчика, що при-

сунувся ближче до печі й грівся коло неї, зібгавшись на дзиглику, як кошеня; піднявши за піворіддя його голівку й глянувши йому в вічі, вона скрикнула: — Та цей тогосліпого кобзаря поводитар!...

— Бач, як казала, що десь бачила його! — промовила Василиха, підійшовши ближче й дивлячись на дитину. — А деж той... де сліпець? — звернулася до неї.

— Вони... дядько Стах там... надворі... з якимсь козаком... — показало хлопця пучком на вікно. — Верхи з ним приїхали...

— Та ти змерз, аж посидів... Ненько моя рідна! й руки пограбли, як граблі... Скидай кожини свою діряву та лізь на піч!...

Василиха підвела хлопця до припічка, зняла з нього козушка, взяла з рук велику драху шапку й поклала на припічку; дала посадити на лаві й зупустила з ніг великі, теж не по мірі, шкарбани. — Боже мій, Боже мій! — зболівала над хлопцем, — з таких літ так поневіряється дитина... Ну, тепер лізь на піч, відігрівайся!... (Д. буде.)

З ДНЯ

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРЕСА В ОКУПОВАНИХ НІМЕЧЧИНОЮ КРАЯХ

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЛЕЙДІ ГАЛІФЕКС, дружина нового британського амбасадора в Вашингтоні.

НА ЗУСТРІЧ НОВОМУ РОКОВИ.

Незадовго будемо формально на один рік старші. Старий рік догаряє. Ще кілька разів ближнє і погасне на віки. Чи жалувати нам за ним?

Жалувати ми повинні, вже хочби тому, що на цілий рік нам менше залишилось жити. Але коли хтось не хоче за тим жалувати, не мусить. Вільному воля. Дехто кризь життя хотів би переїхати „бідиком“. Спішити бідолаха так, начеб не знав, що його на кінці чекає. Теперішність його давить і він тішиться, коли вона минає. З легким серцем прощає він кожний тиждень, місяць, рік, навісний рожевий надія, що черговий день принесе щось краще. І так з року на рік, аж доки на обрії не зобачить цілі своєї подорожі — могили. Щойно тоді він стрепенеться і з цілої сили потягне взад віжки. Після того іде вже нога, за ногою. Але ця подорож, що виразно вже зарисувалась на обрії, зачмарює йому решту дороги. Серед таких обставин кожний рік він вже прощає з тихим жалем і смутком.

КРИВАВИЙ РІК.

Нам в Америці цей рік проїшов, слава Богу, несоргіше. Одні мали працю і за неї діставали таку нагороду, що могли вигідно жити, себто мати на обід щодня таку страву, якої бідним у старім краю дай Боже бодай на Великдень. Ті, що праці не мали також не гинули з голоду, бо ними зацікавився уряд. Бездомних притуляли добродійні товариства. Так, що під оглядом матеріальної безпеки всі ті, що прожили минулий рік в Америці стояли не зле і повинні за те з щирого серця подякувати Богові.

Зате морально ми пригноблені. Війна заважала нам цілим краєм, насторожила цілу націю. Серед тої сторожкості дехто косим оком дивиться на всіх людей, що мають тинь старокраєвості. Чути в повітрі насичення. Та найбільше пригноблені всі ті громадяни чужого походження, яких брали понали під п'яту наїзника.

ГОРЕМ ПРИБИТА ЗЕМЛЯ.

Доходять до нас листи з більшовицького пекла, які описують жахливі речі. Більшовицька татарва здушила всякий прояв національного життя, десятками тисяч людей бере в ясір і вивозить у глибину Сибіру. Цілі села опустіли. Гірше худоби везуть наших людей в товарних вагонах далеко на схід. Не щадять жінок, дітей, старців. Більша частина з них гине ще заки доїде до цілі. Біль, сльо-

зи, розпука, а над тим усім всевладна більшовицька на-нагайка.

Якби у нас була мурина етика, ми тішилисяб з цього, мовляв ми живемо в достатках і певні свого життя, а тамтось як терплять! Та ми християни і їхній біль є нашим болем. Колиб ми могли, перебралиб їхній біль на себе.

НЕ РОЗПАЧАТИ.

Серед тих думок нагадуються слова Герберта Гувера, вголоснені в Метрополитен-Опері, на виставі Фігаро, в грудні 1940. Він сказав: „Також я не розпачаю над будучністю старого світу, коли дивлюсь на це з висока. В цій годині розпуки, яку переживають народи Європи, ми можемо дати їм таку потіху: Великі раси не вмирають з гнету. Нація має в собі щось більше, ніж землю, міста, багатства, а навіть свої уряди. Нації мають іще душу в собі. Ця душа є споена з інстинктами даної раси. Її традиції, героїські битви, героїські чоловіки і жінки, її гени і штуки, музики, літератури — це все гартує її мов сталь у її терпіннях. Нації можна вдержати при допомозі армій; їх можна погнати; їх можна довести до нужди; але душі народу не можна здушити. З неї національне життя і незалежність знов повстане, хочби з поспеху їхніх домів. Вони повстануть освячені своїми терпіннями“.

ЗАСЯЄ СОНЦЕ.

Мусимо вірити в душу українського народу. Він не згине, хоч би як його давили вороги. Ці терпіння загартують його в сталеву волю. Скупчатись біля одної ідеї. Він кине з себе жорстокого наїзника і на попелинах своїх домів побудує нове, вільне життя.

Нас тут пригноблює його доля. Ми тратимо віру в будуче українського народу. Та не забуваймо за слова, висказані Гувером. Мільйони людей в старім краю, хоч придавлені ворогом, мусять якось жити. Їм не вільно опускати вниз рук і попадати в зневіру, бо це для них смерть. В обличчї смерті їх енергія все буде відраджуватись, вони будуть підноситись, все будуть знаходити нові форми боротьби, аж доки та боротьба не увінчається успіхом.

СССР І ЯПОНІЯ

ТОКІО. — Урядові кола сумніваються, чи дійде до широкого договору між Японією і СРСР. Коби тільки дійшло хоч до порозуміння в справі риболовства на советських водах.

ПОТРЕБА КООПЕРАЦІЇ.

Читаю в Свободі вже кілька статей про потребу української кооперації в українських крамницях і хочу до слів п. Стасюка додати свою власну думку.

Я приїхав з Галичини 1938, де працював кільканадцять літ в українській кооперації. Добре знаю, що лиш у кооперації сила, що лише шляхом кооперації можна вести сильний і здоровий бізнес.

За рік мого побуту тут, в Америці, я купив собі крамницю споживчих продуктів, „Гроссерію“. Я люблю працювати в бізнесі. Кільканадцять місяців бізнес йшов добре, але місяць тому взад один жид заложив недалеко наших малих бізнесів велику „Гроссерію“ і почав конкурувати з нашими малими крамницями, так, що наші не всіли з ним боротись.

Чому вони можуть продавати таньше? Тому, що вони зорганізовані в свої кооперативи і можуть продукти діставати по дешевших цінах. Коли так, то чому нам не взятись за таке діло? Ліпше пізнати, як ніколи. Вірю, що ми всі зрозуміємо, що нам кооперація конечно потрібна, бо інакше зметуть нас з цієї так важної галузі торгівлі і ми, замість кріпшати, будемо слабнути. Тому я кличу всіх українців, щоб зійшлися і поговорили над цим важним питанням та створили „Український Союз“ і заложили „Українську Гуртівню“, яка дадала б користь всім українським крамницям і також покупцям. Але до того треба зрозуміння всіх наших крамничників, а також піддержки цілого нашого загалу. Бо одиниці, щоб як старались, чуда не зроблять. Вірю, що ця справа увінчається успіхом.

Василь Івашків,
Нью Йорк, Н. Й.

НА НАРОДНІ ПОТРЕБИ

ЮТИКА, Н. Й.

З забави на народну ціль.

Ютицька громада влаштувала громадянам Михайлови і Анні Гуминським знагоди 25-літнього ювілею їх подружжя життя, приємну несподівану забаву. Це було справжнє старокраєве „весілля“, з короуваєм та музикою. Коли впроваджено ювілятів на галю їм вручено китицю цвітів. Гості позасідали за гарно накрітими столами, добре забавлялись і вголосували желання ювілятів. Також вручено їм дарунки. Родина ювілятів з тої нагоди зложила \$4 на народну ціль.

Гість.

Багатьом з нас цікаво знати, як живеться тим народам, що попали під німецьку окупацію, головню про їх духово-літературне життя. „Фрі Юроп“, про-польський тижневик, видаваний по англійськи в Лондоні, містить цікаву статтю п. Томи Бурлтона на по-вище згадану тему. Подіємо так, як пише згадана стаття про стан преси в окупованих німцями краях.

Польща: Зі всім підбитими німцями країв, Польща стоїть на найгіршому місці, бо німецька влада поводиться з поляками найбільше жорстоко, пише згаданий автор. Він твердить, що нема мови про „польську пресу“. В її частині, що прилучена до Німеччини, дозволені тільки німецькі газети як „Каттвіцер Цайтунг“ (Катовиці), „Остдойче Беобахтер“ (Познань), що друкується в друкарні колишнього „Кур'єра Познанського“, „Торнер Фрайгайт“ (Торунь), та „Ліцманштедтер Цайтунг“ (Лодзь).

В т. зв. Генерал-Губернаторстві друкуються також німецькі газети як „Кравер Цайтунг“, „Фраків“ та „Варшауер Цайтунг“ (Варшава), а в Данцігу „Данцігер Форпостен“. Польською мовою німці дозволили видавати такі газети: „Нови Кур'єр Варшавські“ (Варшава), „Гонец Краковський“ (Краків), „Кур'єр Радомський“ (Радом), „Глос Любелський“ (Люблин) та ще одна газета в Ченстохові. Майже всі ці польські газети це передрук з німецьких газет.

Чеський протекторат: „Вавлавске Наместі“, є найбільшою чеською газетою. Побіч неї виходять давні газети як „Народні Лісти“, католицькі „Лідове Лісти“, аграрний „Венков“, демократичне „Ческе Слово“. Комуністична газета „Руде Право“ зникла, а соціалістична „Право Ліду“ перемінила назву на „Народні Праце“. Це зріжницювання нічого не значить, бо вся чеська преса є під гострою контролею фон Грегори, пресового шефа протекторату.

Словаччина: Вся словацька преса, включаючи найбільшу газету „Словак“ подає майже виключно те, що німецька преса. Різниця хіба тільки в мові.

Данія: По окупації Данії німцями в квітні ц. р. вся данська преса перейшла під строгу контролю німців. Данським журналістам сказано, що коли якабудь газета вивить проти німецьке наставлення, буде негайно зліквідована. Цю погрозу зараз виконано на ліберальній газеті „Тіденс Стемме“. „Дойче-Нахріхтен Бюро“, офіційна німецька пресова агенція, постачає новини всієї данської преси. Тому данська публіка є односторонньо поінформована про теперішні світові події. Такі старі газети як консервативна „Національ Тіденде“ або радикальна „Політикен“ пригнорюються до існуючих умовин.

Норвегія: Тому, що Норвегія ставила опір німецькому наїздові, німці повелися з норвезькою пресою гостріше. Замкнено такі газети як „Даблядет“ (демократично-радикальна) й „Арбайдерблядет“ (соціалістична), а багато журналістів арештовано. Консервативна „Афтенпостен“ та ліберальна „Тіденс Тегн“ пригнорюються також до існуючих обставин. Норвезька Телеграфічна Агенція має німецького комісара. „Фрітт Фольк“, газета Квізлінга, починає ставати головною газетою в окупованій Норвегії.

Голяндія: В німецькій „Білій Книзі“ обвинувачено Голяндію, що вона співділала в „німецьких“ приготуваннях напасти на Німеччину. Вже з цього можна сподіватись, що тут німецька рука натиснула сильніше на досі довільну голяндську пресу. Консервативна газета „Де Стандаард“ видавана д-ром Коллін-ом, що був довгий час прем'єром Голяндії, Завішена. Інші як прим. „Де Телеграф“ (Амстердам) піддані строгій німецькій цензурі.

Бельгія: Німці замкнули наголівнішу бельгійську католицьку газету „Ля Лібр Бельжик“ (Брюсель), яку почали видавати бельгійці (П. Журден) як тайну й революційну газету ще за першої світової війни. Замкнено також соціалістичну газету „Ле Пенль“ (Брюсель), та про-урядову „Індепенданс Бельж“ (Брюсель). Виходять однак „Ле Соар“ (Брюсель), „Ле релє“, та „Насіон Бельж“. Більшими „привілеями“ тішиться преса фламандців.

Франція: Становище французької преси дуже скоплековане, бо спричинене відомим поділом Франції на „окуповану“ й „не-окуповану“ частини. Преса в окупованій частині є під абсолютною німецькою контролею, а в не-окупованій під наглядом Маршала Петена.

Парижський „Ле Матен“ далше виходить, хоч його начальник редактор Степан Льюзан зрезигнував зо свого становища. Популярний часопис „Парі-Соар“ виходить під наглядом німецького поручника Вебера. В Парижі появилосся досить поважне число нових газет, які, як можна сподіватись, в більшості є про-німецькі, або нейтральні. До них належать: „Ле Денієр Нувель де Пари“, „Ля Жерб“, „Ля Франс о травай“, й пр. Паном паризької преси виявляється гітлерівський комісар з рангою амбасадора, Отто Абетс.

Деякі редакції, що були вивевакуовані підчас німецького наступу на провінцію, вернулись назад в Париж. Наприм. „Л'Евр“, в якій співпрацювала колишній Женевафа Табуї, виходить далше в Парижі під редакцією соціаліста Марселя Дея та Жана Піо. Офіційна теорія німецького панування в Європі (найновіші звідомлення подають, що М. Деа був арештований). „Леті-Парізієн“ також виходить в Парижі, а його головний редактор Поль Дешарм працює під знаком: „Ніхто не бунтується проти неминучого“.

Назагал, французька преса виказує потріпні тенденції. До першої можна зачислити погляди, дуже властиві французькій буржуазії: уряд у Віші це бувший експеримент, проти якого однак нема ратунку. „Будьмо терпеливі, спокійні та гідні як люди, що надіються“ — говорять газети першої тенденції. „Ле Фігаро“, „Ле Жур“, „Журналь де Деба“, „Ле Тан“ та католицька газета „Ля Круа“ заступають цей перший напрям французької преси.

Другий напрям преси в не-окупованій Франції представляють французькі дефетисти, здебільша ліві, які сподіються, що колись „представники мас заступлять Ляваля чи Бадуїна“.

Третю частину творять т. зв. революційна школа: монархістична „Аксіон Франзес“ (відомий націоналіст Шарль Морас), „Леті Журналь“ де ля Рока, та „Емансіпасьон Національ“ Жака Доріо. Всі вони менш-більш заступають французький націоналізм в різних формах, та проповідують морально-духове відродження нації.

ДЕРИ, ПА.

Надзвичайні організаційні збори.

Заходом відділів: 61, 113, 303 УНС, і секретаря 61 відділу А. Скубяка відбулося на українській галі в „Дери організаційні союзів збори. Збори розпочав президент відділу 113, Нестор Курчак. Перше слово забрав організатор п. В. Загаєвич словами, що „згода буде, а незгода руйнує“. Колиб всі українці зрозуміли аксід ті слова і аксід зорганізувались в одну могучу організацію, якою є У. Н. Союз, тоді ми не мусилиб толкувати родовитим американцям, або чужим народам, якої ми національності. Наші люди в Америці платять кілька разів більше чужим компаніям на асекураційні поліси, ніж своїм. Хоч свої, серед них У. Н. Союз, стоїть серед найкращих того роду організацій.

Внаслідок того вписалось чимало нових членів і вони за-являли, що булиб скорше вступили до У. Н. Союзу, колиб мали такі інформації. О-після забрав слово секретар відділу 61 і пояснив, що українці не є гірші від інших народностей, тільки деколи серед них є брак згоди і це є причиною, що не можуть створити якихось більших діл. Далі він подав вияснення від-

Тістечко або печиво не буде западатися в часі печіння, якщо кватирку води поміститись в начинню ззаду печі.

носно діточих грамот, та сказав, що вони є кращі, ніж деінде. В Дербі і Лейтроб в останніх трьох місяцях завдяки організатора В. Загаєвича і урядників 61, 113 і 303 відділів зорганізовано 130 членів. Опісля забрав слово Т. Корролевич і сказав, що ще можна використати час і аксід зорганізуватись. При кінці п. Корролевич, що є дякуучителем відспівав своїм гарним голосом „Май контрі“, „Ще перемгла Україна“ і „Многа лїта“.

Антін Скубяк,
провідник зборів.

ОСТАННЯ НАГОДА

вислати Ваше Різдвяне поздоровлення

до поміщення в „Свободі“

ВИШЛІТЬ НЕГАЙНО!

Дайте Дарунок

що принесе радість

**не лише на один день
- АЛЕ НА ЦІЛИЙ РІК -**

Що року більше і більше читачів замовляє „Свободу“ як дарунок для приятелів. Чомуб не зробити цього Вам? Замовте для приятеля „Свободу“ на рік або пів року. Ми вишлемо перше число на його адресу (щоб він одержав на Різдво), у гарній різдвяній конверті, з різдвяною карткою, яка повідомить його, що Ви замовили для нього „Свободу“ як дарунок. Дайте Ваше замовлення ще сьогодні. Лише виповніть за-лучений бланкет:

Висилаю \$6.00 на річну передплату

Висилаю \$3.25 на піврічну передплату

Висилайте „Свободу“ на

Його адреса

Місцевість і стейт

Мое ім'я і адреса є:

Кожного дня Ваш приятель буде одержувати „Свободу“ й буде мати гарну пам'ятку з Вашої добайливості. Пишіть до:

„SVOBODA“

83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

5 ЦЕНТІВ ОДНА

6 ЗА 25 ц.

з конвертами

з гарними віршами.

SVOBODA

83 GRAND STREET
JERSEY CITY, N. J.

Не чекайте до останньої хвилини, замовляйте картки тепер, поки ще є добрий вибір. Замовлені пізніше різдвяні посланки можуть задержатися на пошті через святочну глоту й Ви їх не отримаєте начас. Вишліть моні-ордер, або марки сьогодні і будьте певні, що будете мати чудові картки на Різдво.

Також маємо гарні картки з українськими вишивками в кодрах, без друкованих поздравлень, які однак можна ужити на Різдвяні картки. Ці картки продаються без конверток по 5 ц. за штуку, або по 25 ц. за 6 штук.

ВІЙНА В ПАЛЕСТИНІ. Пожар нафтових збірників у порті Гафа, в Палестині, запалених італійськими літаками. Це була одна з великих подій 1940. року.

Старий воїн видряпався на нижчу галузь дерева. В хвилині, коли й він завважив вогонь його палиць, ма-